

A KÚRIA

mint felülvizsgálati bíróság

í t é l e t e

Az ügy száma: Pfv.II.20.081/2022/4.

A tanács tagjai: Dr. Hajdu Edit a tanács elnöke

Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna előadó bíró

Nyíróné dr. Kiss Ildikó bíró

A felperes: felperes neve

cím1

A felperes képviselője:

Dr. Druckerné dr. Szabó Márta ügyvéd /Szabó és Bencze Ügyvédi Iroda/

cím2

Az alperes: alperes neve

cím3

Az alperes képviselője:

Dr. Molnár Linda ügyvéd

cím4

A per tárgya: gyermektartásdíj fizetési kötelezettség megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 50.Pf.636.707/2020/13.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 33.P.101.789/2020/11.

Rendelkező rész

A Kúria a másodfokú bíróság ítéletének felülvizsgálattal érintett rendelkezéseit – a másodfokú illeték viselésére is kiterjedően - hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróság ítéletének gyermektartásdíjra vonatkozó rendelkezéseit helybenhagyja azzal, hogy a 2019. május 1-től – 2021. szeptember 30-ig terjedő időszakra a gyermektartásdíj hátralék összegét 694.006 (hatszázkilencvennégyezer-hat) forintba leszállítja.

Kötelezi, hogy fizessen meg az államnak – felhívásra – a felperes 62.400 (hatvankettőezer-négyszáz) forint fellebbezési, 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket, míg az alperes 12.000 (tizenkettőezer) forint csatlakozó fellebbezési eljárási illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek – 15 nap alatt – 12.000 (tizenkettőezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A peres felek házasságából 2013. május 15-én K... K... 2017. február 14-én K... D... nevű gyermekek születtek. A felek között az életközösség már 2016 év végére mindenre kiterjedően megszűnt, a felperes az utolsó közös lakásból elköltözött.

[2] A házasságot a Budai Központi Kerületi Bíróság 2017. október 11-én bontotta fel. A felek az utolsó közös lakás további használata, a szülői felügyelet közös gyakorlása, a gyermekek lakóhelyének anyánál történő kijelölése, továbbá a felperest terhelő gyermektartásdíj fizetési kötelezettség tekintetében megállapodtak. Egyezségüket a bíróság 17.P.XI.30.457/2017/11. számú jogerős végzésével jóváhagyta.

[3] Az egyezség szerint a felperes arra vállalt kötelezettséget, hogy a gyermekek tartására minden hónapban előre esedékesen, a hónap 15. napjáig gyermekenként 40.000-40.000 forint összesen 80.000 forint határozott összegű gyermektartásdíjat fizet azzal, hogy az összeg a KSH által közzétett fogyasztói árindex mértékével évente módosul. Rögzítették, hogy a gyermekek érdekkörében felmerülő rendkívüli kiadásokat a felek egymással egyeztetik, ezeket egymás közt egyenlő arányban viselik.

[4] A felperesnek K....zel az életközösség megszűnése ellenére nem szakadt meg a kapcsolata, D....sel azonban a különélésből és a gyermek életkorából adódóan ez nem alakult ki.

[5] A felperes a per megindítását követően bejelentette, hogy 2019. március 1-ei hatállyal a K... és K... állományába helyezték át, 2020. április 1-től N... munkavégzési hellyel Magyarország b... nagykövetségén migrációs szakdiplomata, belügyi összekötő tisztviselői munkakörben alkalmazzák.

[6] Azt követően, hogy a felperes külszolgálati kirendelése K.... tudomására jutott, pszichoszomatikus tüneteket kezdett mutatni, ezért a nevelési tanácsadó javaslatára egyéni terápia kezdődött számára.

[7] Az alperes 2018 évben, továbbá 2019. február 14-éig havi nettó 140.000 forint GYED-ben részesült. 2018 novemberben kezdett dolgozni a M... Szervező, Fejlesztő és Szolgáltató Kft-nél, havi nettó jövedelme összesen 266.000 forint, ebből a családi adókedvezmény havi 40.000 forint nettó összeg. Mindkét gyermek tartós betegségére (tejallergiájára) tekintettel gyermekenként 25.900 forint emelt összegű családi pótlék, 2019. március 13-tól a két gyermekre összesen további 51.300 forint GYES illeti meg.

[8] A felperes 2016. november 1-től 2019. február 28-áig a B... és M... H...ban dolgozott, 2017. március 1-től főosztályvezető helyettesként. 2018-ban havi nettó 403.189 forint, 2019. január 1-től havi 417.686 forint juttatásban részesült, amelyhez 2018-ban

átlagosan havi 35.524 forint társult. 2019. május 1-től a K... és K... állományában teljesít szolgálatot I. osztályú titkári besorolással, N.... Havi jövedelme nettó 2.000.000 forint. Tartásra szoruló hozzátartója N.... vele élő felesége, akinek nincs jövedelme. A felperes havi rezsi kiadása a b.... lakásának fenntartásával összefüggésben 50.000 forint, a N... lakás bérleti díja 1.550 euró, ami körülbelül 500.000 forint összegnek felel meg.

[9] Az alperes a 2018 évben eseti kiadások jogcímén összesen 155.882 forint megtérítését kérte a felperestől, aki 134.502 forint összegben teljesített.

A felperes kereseti kérelme és az alperes ellenkérelme

[10] A felperes az egyezségben foglaltak megváltoztatását, a szülői felügyeleti jog módosítását, 2019 május hónaptól kezdődően minden hónapban előre esedékesen gyermekenként havi 50.000-50.000 összesen 100.000 forint határozott összegű tartásdíj fizetési kötelezettségének megállapítását kérte. Emellett vállalta, hogy a gyermekek iskolás korától kezdődően naptári évenként és gyermekenként minden évben augusztus 25. napjáig további 25.000-25.000 forintot a tanévkezdéshez való hozzájárulásként megfizet, továbbá megtéríti a gyermektáborok költségének fele részét. A felperes gyermekenként havi 55.000-55.000 forint összesen 110.000 forint megfizetését vállalta arra az esetre, ha a gyermektartásdíj összegébe az előre nem látható rendkívüli kiadások is beszámításra kerülnek.

[11] A felperes előadta, hogy új egyezség megkötésére nem lát reményt az alperessel való személyes kapcsolatának megromlására tekintettel, ezért a szülői felügyeleti jog gyakorlásának bíróság általi rendezését kérte. A tartásdíj összegével kapcsolatban előadta, hogy annak összegét indexálással, valamint az eddigi rendkívüli kiadások figyelembevételével kell meghatározni.

[12] Az alperes érdemi ellenkérelmében a közös felügyelet megszüntetését és annak kizárólagos gyakorlására az ő feljogosítását nem ellenezte, ugyanakkor módosított viszontkeresti kérelmet terjesztett elő. Ebben a felperest 2019. május 1-től kezdődően gyermekenként havonta előre esedékesen 70.000-70.000 forint határozott összegű tartásdíj megfizetésére kérte kötelezni azzal, hogy a tartásdíj összege minden évben a KSH által közzétett fogyasztói árindex mértékével módosuljon. Az alperes kérte, hogy a bíróság a felperes munkáltatója felé közvetlen bírósági felhívást bocsásson ki.

Az első- és a másodfokú bíróság ítélete

[13] Az elsőfokú bíróság ítéletével a 17.P.XI.30.457/2017/11. számú végzéssel jóváhagyott egyezséget a gyermektartásdíj fizetési kötelezettség tekintetében megváltoztatta, és a felperest gyermekenként 70.000-70.000 forint, összesen 140.000 forint határozott összegű gyermektartásdíj megfizetésére kötelezte. Rögzítette, hogy 2019. május 1. napjától

2020. szeptember 30. napjáig összesen 735.586 forint összegű hátralékos gyermektartásdíj fizetési kötelezettség terheli. A tartásdíj összege évente, a következő év január 1. napjától a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett éves fogyasztói árindex növekedésének mértékével módosul.

[14] A felülvizsgálati kérelemmel érintett gyermektartásdíj tekintetében az elsőfokú bíróság utalt a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 4:210. § (1) bekezdésére, 4:218. § (2) (3) (4) bekezdésére, valamint a 4:207. § előírásaira.

[15] A bíróság a gyermektartásdíj megállapításakor figyelemmel volt annak céljára, a gyermekek megfelelő életvitelének biztosítására. A bíróság értékelte a gyerekek életkorát, valamint azt, hogy az intézményi költségek, sport, hobbi, ruházkodás költségei a gyermekek iskolás, óvodás korától kezdve várhatóan tovább fognak növekedni. A bíróság nem találta eltúlzottnak a gyermekek élelmezésével felmerülő költségeket sem. Mindkét gyereknek tejallergiája van, a laktózmentes termékek ára pedig a hagyományos termékek árait jelentősen meghaladja.

[16] Értékelte a bíróság azt az alperesi előadást, amely szerint a felperes külszolgálati miatt az alperes még több hétvégét tölt a gyermekekkel, és számukra életkoruknak és érdeklődésüknek megfelelő programokat kell biztosítani, ami költségeit növeli. A nyári időszakban az alperes feladata lesz a gyerekek felügyeletének a megoldása, ezt munkája miatt csak segítséggel, nyári táborok formájában tudja biztosítani.

[17] A két gyermek teljes eltartásával felmerülő havi kiadásokat a bíróság összesítve és kerekítve 300.000 forintban határozta meg. Az egy gyermekre jutó 150.000 forintos havi költséget csökkentti az alperes által felvett havi 25.900 forint összegű családi pótlék, valamint az egy gyermekre vetítve havi 20.000 forintra tehető családi adókedvezmény összege. Így egy gyermek szülők által viselendő szükségletének költségét a bíróság 104.100 forintban határozta meg.

[18] A Ptk. 4:216. § (1) bekezdése értelmében a gyermeket gondozó szülő a tartást természetben, a külön élő szülő elsősorban pénzben teljesíti. A gyermeket természetben gondozó szülőnek a törvényen alapuló kötelezettsége, hogy a gyermeket gondozza, élelmezését, ruházatát, iskoláztatását és lakhatását biztosítsa.

[19] A bíróság a felek viszonyai miatt, valamint a peradatok alapján nem tartotta fenntarthatónak a felek között a gyermekeket érintő rendkívüli kiadások körébe tartozó igények egymás felé való megtérítésének kötelezettségét. Úgy ítélte meg, hogy a gyermekek biztonságos és kiszámítható tartása érdekében a lehetséges vitás helyzetek minimalizálása szükséges. Nem ronthatja le a gyerekek tartásának színvonalát az, hogy a felek a szükséges kiadások tekintetében nem tudnak egyetértésre jutni. A gyermektartásdíj összegét az eddig felmerült és előre látható kiadások, valamint a felek jövedelmi vagyoni viszonyainak, teljesítőképességének figyelembevételével akként állapította meg havi határozott 70.000 forint összegben, hogy az azon felüli rendkívüli kiadásokkal kapcsolatos elszámolásra és megtérítésre a feleket nem kötelezte.

[20] A bíróság a gyermektartásdíjat az alperes viszontkereseti kérelme szerint 2019. május 1-től állapította meg, és rendelkezett a felperest 2020. szeptember 30. napjáig terhelő 735.586 forint összegű hátralék megfizetéséről is. Ennek számításakor figyelembe vette a felperes által az indexálást követően 2019-ben gyermekenként havi 42.107 forint, 2020-ban havi 43.539 forint összegben megfizetett tartásdíjat, valamint a felek egyező nyilatkozatát abban a körben, hogy a 2019 évre és 2020 szeptember hónapig bezárólag a felperes a két gyermekre átlagosan havi 5.500 forint rendkívüli kiadást térített meg.

[21] A felperes fellebbezése és az alperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét részben megváltoztatta. A felperest 2019. május 1-től kezdődően gyermekenként havi 50.000 forint határozott összegű gyermektartásdíj megfizetésére kötelezte azzal, hogy a tartásdíj 2022. január 1-től kezdődően évente, a Központi Statisztikai Hivatal által közzé tett éves fogyasztói árindex növekedésének mértékével külön intézkedés nélkül módosul. Mellőzte a gyermektartásdíj hátralékban való felperesi marasztalást. Megállapította, hogy a felperesnek a 2019. május 1-től 2021. szeptember 30-áig terjedő időre a teljesítései beszámításával 465.994 forint gyermektartásdíj túlfizetése keletkezett, amelyet a felperes 2021. december 1-től kezdődően jogosult a folyó havi tartásdíjba gyermekenként havi 10.000 forintos részletekben beszámítani a túlfizetés elenyészéséig.

[22] A másodfokú bíróság ítélete szerint a gyermekek életkorának változását az indokolt szükségletek változása miatt a Ptk. 4:210. § (1) bekezdése szerinti általános feltételeket megalapozó körülmény változásának kell tekinteni. Ugyanakkor abban is következetes az ítélkezési gyakorlat, hogy önmagában a kötelezett jövedelmének emelkedése nincs hatással a megállapított tartásdíj mértékére, mert a teljesítőképesség pozitív változása a tartás mértékére csak akkor hat ki, ha egyben a gyermekek indokolt szükségletei is emelkednek.

[23] Az alperes a 2019. február 25-ei viszontkeresetében gyermekenként havi 50.000 forintra kérte felemelni a tartásdíj összegét, további költségként csak az évente egyszeri, gyermekenként 20.000 forintos beiskolázási költséget és a nyári napközis táborok gyermekenkénti 50.000 forintos költségét kérte elszámolni. Emellett a gyermekek ruházkodási költségének emelkedésére hivatkozott. Viszontkeresetét az alperes a 2019. április 1-jei periratában azért emelte fel gyermekenként 70.000 forintra, mert tudomást szerzett a felperes külföldi kiküldetéséről.

[24] A felek a tartásdíjra vonatkozó megállapodásukban két, a tartás mértékére is kiható lényeges érdeksérelemmel járó körülménnyel nem számolhattak. Egyrészt D.... tejérzékenysége – ez K.... kapcsán már fennállt –, valamint azzal, hogy a felperes a külföldi munkavégzése miatt 2019 áprilisától kezdődően kevesebb időt tölt a gyerekeivel, és emiatt az alperesnek a felperes által igénybe nem vett folyamatos és – a nyári időszakos kapcsolattartás kivételével – időszakos kapcsolattartások miatt is többletkiadása merül fel. Erre figyelemmel a törvényszék nem találta alaposnak alperesnek azon érvelését, amely – egyéb változás hiányában – a felperes jelentős jövedelem emelkedését a tartásdíj felemelésére okot adó körülmény változásként jelölte meg.

[25] A másodfokú bíróság a gyermekek indokolt szükségletét 130.000 forintban találta megállapíthatónak, mivel álláspontja szerint ez fedezi a gyermekek minden irányú rendkívüli költségét, így a táborozást és az iskolakezdést is.

[26] A családi pótlékot, illetve a családi adókedvezményt a szülők a gyerekekre tekintettel kapják az államtól, ezért ezen kedvezményeket mindkét szülő oldalán figyelembe kell venni. A gyermektartásdíj meghatározásánál az adókedvezmény helyes, a Ptk. 4:218. § (2) bekezdés e) pontjának megfelelő figyelembevétel azt jelenti, hogy az adókedvezménnyel elért munkabér-különbözettel csökkenteni kell a gyermekek szülők által viselendő szükségleteinek költségét, a kedvezményt igénybe vevő szülő teljesítőképességénél viszont a kedvezménnyel csökkentett munkabért kell alapul venni (BH.2019.112.). Ugyanígy kell eljárni a családi pótlék (és az azzal egy tekintet alá eső GYES) esetében is, vagyis ennek összegét szintén le kell vonni a gyermek indokolt szükségleteinek a szülők által viselendő költségéből.

[27] Jelen esetben a havi 130.000 forintos gyermeki szükségletből a 25.900 forintos emelt összegű családi pótlékot, a 25.650 forint GYES-t és a 20.000 forint családi adókedvezményt, vagyis nagyságrendileg 70.000 forintot levonva 60.000 forintot kapunk. Ez tehát az az összeg, amit a feleknek a jövedelmi viszonyaik arányában viselniük kell. Az alperes a gyerekeknek és a gyerekekre tekintettel az alperesnek juttatott családtámogatási és társadalombiztosítási ellátásokat nyilvánvalóan felhasználja eltartásukra, és emellett a saját jövedelméből a természetbeni tartásukat is biztosítja.

[28] A felperes fellebbezési kérelme alapján a törvényszék gyerekenként havi 50.000 forintra látta indokoltnak módosítani a gyermektartásdíj fizetési kötelezettséget, amely maga után vonta a felperes által eddig teljesített tartásdíjak elszámolását.

[29] A Ptk. 6:51. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a felperes 2019. május 1. – 2021. szeptember 30. között teljesített 3.365.994 forint gyermektartásdíjjal számított 465.994 forintra túlfizetését beszámítható pénzkövetelésnek minősítette a törvényszék, ezért a felperes 2021 decembertől esedékes gyermektartásdíj fizetési kötelezettségébe – gyarmekenként havi 10.000 forintos részletekben – beszámítani rendelte annak összegét.

Az alperes felülvizsgálati kérelme és a felperes ellenkérelme

[30] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte a felperes perköltségben való marasztalásával.

[31] Hivatkozott a Ptk. 4:218. § (2) bekezdés e) pontjára, amely szerint a gyermektartásdíj megállapítása során figyelembe kell venni a gyerekekre tekintettel, az őt nevelő szülőnek juttatott gyermekvédelmi, családtámogatási, társadalombiztosítási és szociális ellátásokat.

[32] Az előbb hivatkozott jogszabályi rendelkezés nem rögzíti azt, hogy a figyelembevétel milyen számítási módszerrel történjen, azonban a BH.2019.112. szám alatt közzétett döntésében a Kúria rögzítette, hogy „A gyermekneveléshez nyújtott állami támogatások, így a családi pótlék és a családi adókedvezmény a gyermek indokolt szükségleteinek a szülőket terhelő költségét csökkenti”. Ebből adódik az, hogy a családi pótlék és a családi adókedvezmény összegét akként kell figyelembe venni a gyermektartásdíj megállapítása során, hogy annak összegét le kell vonni a gyermek indokolt kiadásainak összegéből. Nem következik azonban az, hogy a GYES összegét is azonos módon kellene figyelembe venni. Különös tekintettel arra, hogy nem szükségszerű, miszerint a GYES mellett a jogosult szülő jövedelemszerző tevékenység folytatására is képes, tehát a GYES összege adott esetben a szülő megélhetését is biztosítja részben vagy egészben. A jövedelemszerző tevékenységet bizonyos időszakban, vagy heti óraszámot meghaladóan nem is lehet végezni a GYES-re való jogosultság megtartása mellett.

[33] A GYES összege nem esik a családi pótlékkal egy tekintet alá, az nem olyan juttatás, melyet a szülőknek csak és kizárólag a gyermek eltartására kell felhasználniuk, hiszen az nem alanyi jogon járó támogatás, hanem jövedelempótló támogatás a megelőző munkaviszony alapján, vagyis családtámogatási ellátási forma. Erre utal a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (továbbiakban: Cst.) 20/B. § (3) bekezdésében, 21. § (1) bekezdésében és a 21/A. § (1) bekezdésében foglalt kereső tevékenység végzésére vonatkozó korlátozó rendelkezés.

[34] Nem lehet helytálló a másodfokú bíróság ítéletének azon megállapítása, hogy a gyermekek indokolt szükségleteiből a GYES teljes összege is levonandó. A gyermekekénti 130.000 forint összegű havi átlagos kiadásból a családi pótlék és a családi kedvezmény összege vonható le. A GYES összege nem kizárólag a gyermek neveléséhez szükséges, hanem a család, illetve az alperes megélhetésének biztosítására is hivatott.

[35] Helyes számítás szerint tehát a gyermekekénti indokolt kiadás összegéből, a havi 130. 000 forintból a 25.900 forint emelt összegű családi pótlék és a 20.000 forint családi adókedvezmény, vagyis 45.900 forint levonható, ekként 84.100 forint az az összeg, amit a feleknek jövedelmi viszonyaik arányában viselniük kell. A jövedelmek között fennálló különbségre tekintettel, és az alperes által végzett kizárólagos gondozási tevékenység miatt az átlagost is meghaladó természetbeni tartásra is tekintettel megalapozott gyermekeként a 70.000 forintos gyermektartásdíj iránti igény.

[36] Az 50.000 forint összegű gyermektartásdíj elfogadása 2018 tavaszán, tehát már 4 éve merült fel az alperes részéről, ami aktuálisan hozzávetőlegesen 58.000 forint lenne gyermekeként. Nem volt ismert körülmény, hogy a felperes havi, kéthavi gyakorisággal egy napra viszi el a gyerekeket 2019 májusa óta. Havonta gyermekeként 70.000 forint az az összeg, amely a tartással arányban álló.

[37] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult az alperes perköltség fizetésre kötelezésével.

[38] A felperes álláspontja szerint a BH2019.112. számú jogesetből nem következik, hogy a GYES összege a gyermek indokolt költségeiből nem vonható le. A jogeset szerint mindazon állami támogatás levonható, amit a szülő a gyermekre tekintettel kap kézhez.

[39] A Cst. 1. §-a szerint a törvény célja, hogy a család anyagi biztonságának elősegítése, a gyermeknevelés támogatása és a magyar nemzet népesedéspolitikai céljai megvalósítása érdekében meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét. A 3. § (2) és (3) bekezdése szerint a törvény különbséget tesz a gyermek gondozásához nyújtott ellátás és a családnak nyújtott ellátás között, amelyek közül ez utóbbi a gyermeket nevelő szülőt illeti meg.

[40] Alperes tévesen hivatkozik arra, hogy a GYES nem alanyi jogon járó támogatás, ennek ellenkezője következik ugyanis a Cst. 20. § (1) bekezdéséből.

[41] A családtámogatási ellátás gyűjtő fogalma alá tartozik mind a családi pótlék, mind a gyermekgondozási támogatás, azaz a GYES és a gyermeknevelési támogatás is.

[42] A kiskorú gyermek érdekének (Ptk. 4:2. § (2) bekezdés) megfelelő első szempont az indokolt szükségletek meghatározása, amelyet a (3) bekezdés definiál. Ezt követően vizsgálandó a szülők jövedelmi helyzete és vagyoni körülményei, illetőleg a c), d), e) pontban meghatározott, mindig az adott egyedi ügyben felmerülő egyéb körülmény.

[43] Jogsértő lenne, ha annak a GYES-nek az összege, aminek jogosultságát éppen a gyermekek tartós betegsége alapozza meg, nem csökkentené a szükségletet kielégítő kiadások összegét.

[44] A jogerős ítélet szerint a gyermekek egy havi indokolt költsége fejenként 130.000 forint. Amennyiben ebből levonásba helyezzük a családi pótlékot és az adókedvezményt, akkor 84.100 forint marad, aminek a fele kevesebb mint amilyen összegű tartásdíj megfizetésére a felperes köteles a jogerős ítélet szerint. A gyermek tartása a szülőket különélésük esetén is egyenlő arányban terheli, a tartásdíj összegét nem a szülők jövedelme alapján, hanem a gyermek indokolt szükséglete szerint kell meghatározni a Ptk. 4:218. §-a szerint. A gyermeket gondozó szülő a tartást természetben, a külön élő szülő pénzben nyújtja. Jelen perben mindkét szülő a gyermek gondozásához megfelelő mértékű jövedelemmel rendelkezik, ezért a jogerős ítélettel megállapított tartásdíj akkor sem ütközik jogszabályba, ha a GYES összege az indokolt költségekből nem vonható le.

A Kúria döntése és jogi indokai

[45] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

[46] A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között bírálta el a Pp. 423. § (1) bekezdése szerint.

[47] A gyermekek indokolt szükségleteit a Ptk. 4:218. § (2) bekezdés a) pontja alapján kellett meghatározni. A Kúria e körben egyetértett a jogerős ítéletben kifejtett indokokkal. Hansúlyozandó, hogy a gyermekek indokolt szükségleteit a Ptk. 4:218. § (3) bekezdése definiálja, és a gyermek gondozásával felmerülő rendszeres kiadásokkal azonosítja. A Ptk. ugyan az indokolt szükségletek forintosítását nem írja elő, a 4:218. § (2) bekezdés egymásra épülő szempontrendszere alapján azonban a rendszeres kiadások legalább nagyságrendi megállapítása nem mellőzhető. Az indokolt szükségletek meghatározásával lehet ugyanis állást foglalni a kötelezetti teljesítőképesség (Ptk. 4:216. § (1) bekezdés) és a természetbeni tartás, a szülők közötti teherviselés aránya összefüggéséről, a gyerekek részére juttatott állami támogatások (Ptk. 4:218. § (2) bekezdés e) pont) elszámolásáról.

[48] A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján azt rögzítette, hogy a gyermekek tartásával havonta és gyermekenként 130.000 forint szükséges kiadás merül fel, amelyet összegszerűségében a felek a felülvizsgálati eljárásban nem támadtak. Mindebből következően jelen eljárásban is a gyermekek indokolt szükségletét illetően ezen összeg volt az irányadó.

[49] A bíróságok helyesen vonták vizsgálódási körükbe a szülők jövedelmi helyzetét és vagyoni viszonyait a Ptk. 4:218. § (2) bekezdés d) pontjának alkalmazásával.

[50] A következetes ítélkezési gyakorlat szerint a családtámogatási ellátások céljából és a Ptk. 4:218. § (2) bekezdés e) pontjából az következik, hogy az állami támogatások mindkét szülő gyermekneveléssel járó terheinek mérséklését szolgálják azok a gyermek indokolt szükségleteinek a szülőket terhelő költségét csökkentik (Pfv.II.20.956/2019/4.). A másodfokú bíróság erre figyelemmel helyes következtetésre jutott, amikor rögzítette, hogy az indokolt szükségletek költségéből a családi pótlék és az adókedvezmény összege levonásba helyezendő, tévedett azonban amikor ugyancsak levonta a folyósított GYES összegét.

[51] A Cst. 5. § b) pontja szerint a gyermekgondozást segítő ellátást (GYES) és a gyermeknevelési támogatást együttesen a családtámogatási ellátások közé sorolja.

[52] A Cst. 6. § (1) bekezdése a családi pótlék tekintetében azt rögzíti, hogy annak rendeltetése szerint a gyermek nevelésével, iskoláztatásával járó költségekhez az állam havi rendszerességgel járó nevelési ellátást vagy iskoláztatási támogatást nyújt. A törvényjavaslathoz fűzött indoklás szerint pedig – mint arra az alperes helyesen hivatkozott – a gyermeket nevelő szülők megélhetésének alapjául szolgálnak a gyermekgondozási támogatások, nevezetesen a gondozási segély és a gyermeknevelési támogatás. Ebből következően a GYES a gyermeket nevelő szülők megélhetésének alapjául szolgálnak. A gyermekgondozási ellátásban részesülő szülő főszabály szerint gyermeke fél éves koráig nem folytathat kereső tevékenységet (Cst. 21. § (1) bekezdés). A gyermeket válláló munkavállaló jövedelemforrását tehát a korábbi munkabére helyett legalább a gyermek fél éves koráig csupán a gyermekgondozást segítő ellátás vagy társadalombiztosítási ellátásként a csecsemőgondozási díj jelenti. Ezt követően a munkavállaló már szabadon kiegészítheti jövedelmét munkával szerzett bérével. Mindebből pedig az következik, hogy a GYES összegét nem lehet azonosan értékelni a családi pótlék és a családi adókedvezmény

összegével, mivel a célja a felperes megélhetésének biztosítása, így az a jövedelmi viszonyai körében mint keresmény értékelhető.

[53] Mindebből következően a helyes számítási mód szerint a gyermekenkénti indokolt szükséglet összegéből, vagyis a 130.000 forintból kizárólag a 25.900 forint emelt összegű családi pótlék és a 20.000 forint családi adókedvezmény, vagyis 45.900 forint vonható le, így 84.100 forint azon összeg, amit a feleknek a fent hivatkozott szempontrendszer arányában, jövedelmi viszonyaikra is figyelemmel viselniük kell.

[54] A gyermekek jogairól szóló New York-i Egyezményből (amelyet Magyarországon az 1991. évi LXIV. törvénnyel iktattak a jogrendbe) és az Alaptörvényből következően a Ptk. 4:216. §-a szerint a gyermektartás a szülők közös felelőssége.

[55] A szülők tartási kötelezettsége a gyermekek természetbeni tartását (tényleges gondozását, felügyeletét, ápolását) és a szükségleteik kielégítése anyagi fedezetének biztosítását jelenti. A gondozó szülő által nyújtott vagyoni értéket jelentő, bár pénzben nem kifejezhető, nem forintosítható természetbeni tartás úgy értékelhető, hogy a tartás költségeihez a gondozó szülő alacsonyabb arányban köteles hozzájárulni (Pfv.II.20.957/2019/4.).

[56] A tartás mértékét alapvetően a gyermek indokolt szükséglete határozza meg. A szülők ezt kötelesek a természetben és a pénzben nyújtott támogatással biztosítani, és a szülő teljesítő képessége alapján ez jelenti a tartás korlátját is (Pfv.II.20.368/2019/5.).

[57] A jogerős ítélet anyagi jogi jogszabályt nem sértett, a szülő felelősséget értékelte (Ptk. 4:215. § (1) bekezdés), a szülők között a tartás módjára vonatkozó jogszabálynak döntése megfelelt (Ptk. 4:216. § (1) bekezdés), azonban a tartás mértékére vonatkozó szempontokat (4:218. § (2) bekezdés) tévesen értékelte.

[58] Nem megfelelő számítással jutott a másodfokú bíróság arra a megállapításra, hogy mekkora az az összeg, amelyet a feleknek a gyermekek tartására kell fordítaniuk. Ennek helyes összege 84.100 forint a családtámogatásra figyelemmel, így ez az a szükséglet, amelyet a szülőknek fedezniük kell. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján – különösen a felperes jövedelmi viszonyára tekintettel és az alperes természetbeni tartása mellett – az elsőfokú bíróság állapította meg helyesen, hogy a felperes 70.000 forint gyermektartásdíjat köteles fizetni gyermekenként, az alperest pedig csak a fennmaradó összeg viselése terheli. Nyomatékosan kellett értékelni, hogy a felperes külföldi munkavégzésére tekintettel a gyermekekkel való kapcsolattartása ritkábbá vált, ami az alperes számára további szülői feladatokat és megnövekedett anyagi terheket is jelent.

[59] Fentiekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott gyermektartásdíjra vonatkozó rendelkezéseit hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság ítéletét a gyermektartásdíj mértéke, letiltása és a hátralékos tartásdíj teljesítési ideje körében helybenhagyta a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 424. § (3) bekezdése alapján, míg – a másodfokú határozat meghozataláig eltelt időszakra tekintettel – a hátralékos gyermektartásdíj összegét megváltoztatta (2019. május 1-től 2021. szeptember 30-

ig terjedő 29 hónapra 4.060.000 forint fizetési kötelezettség terhelte felperest, melyből 3.365.994 forintot fizetett meg, így hátraléka 694.006 forint).

[60] A felperes a megváltozott pernyertességi arányokra tekintettel (mivel a gyermektartásdíj tekintetében másodfokon is pervesztes lett) a Pp. 101. § és 102. § alapján köteles a másodfokon helyesen számított feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére, míg a csatlakozó fellebbezéssel eredménytelenül élő alperes ennek illetékét tartozik viselni.

[61] A felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperes az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdésben foglalt minimális eljárási illeték megfizetésére köteles.

[62] A pervesztes felperes az alperesnek a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét. A másodfokú eljárásban a feleknek költségigényük nem volt, ezért arról rendelkezni nem kellett (Pp. 82. § (3) bekezdés).

[63] Az ítélet ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja értelmében nincs helye felülvizsgálatnak.

[64] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el a Pp. 420. §-a szerint.

Budapest, 2022. május 11.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró,
Nyíróné Dr. Kiss Ildikó s.k. bíró